

Roman Łyczywek

Biografie adwokatów w XIV i XV tomie Polskiego Słownika Biograficznego

Palestra 15/4(160), 97-101

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Samopomocy Koleżeńskiej, powinien się stać podstawą do dyskusji zarówno w formie artykułów w „Palestrze”, jak i w formie wypowiedzi i uchwał zgromadzeń delegatów, rad adwokackich, a nawet zebrań zespołów.

Niech więc adwokaci w jak najszerszym gronie wypowiedzą się:

- a) czy Fundusz Samopomocy Koleżeńskiej ma być zlikwidowany po paru latach, a co na pewno będzie mieć miejsce przy obecnym systemie świadczeń?
- b) czy należy zmienić system wypłat zapomóg według podanych wyżej sugestii?

Jest oczywiście zrozumiałe, że omówiona w niniejszym artykule koncepcja świadczeń z FSK nie jest jedyną formą rozwiązania poruszonego tu zagadnienia. Może się znaleźć także i inne rozwiązanie. Każde z nich powinno być przedmiotem wnikliwej analizy, by w końcu można było wybrać najbardziej trafne i odpowiadające ogółowi adwokatów rozwiązanie.*

ROMAN ŁYCZYWEK

Biografie adwokatów w XIV i XV tomie Polskiego Słownika Biograficznego

Zbędną rzeczą byłoby ponownie uzasadniać nasz adwokacki obowiązek śledzenia historii adwokatury, w szczególności adwokatury polskiej. Powinniśmy dbać o to, by dorobek adwokatury w historii polskiej był prawdziwie i w pełni przedstawiony oraz by młode pokolenia adwokatury mogły się kształcić na dobrych tradycjach swego zawodu, poznając również i złe jego tradycje.

Miałem możność podkreślić już na łamach „Palestry”, jak szczególną rolę w gromadzeniu materiałów historycznych spełnia Polski Słownik Biograficzny. Dane biograficzne tomów I—XIII tego słownika dotyczące adwokatów zostały już na łamach publikacji adwokackich omówione**. Moje ówczesne uwagi dotyczące pewnych braków tomu XIII Słownika pragnąłbym jeszcze uzupełnić trzema nazwiskami adwokatów pominiętych w Słowniku. Są to mianowicie:

- 1) Ludwik Klinger (1872—1939), od r. 1899 adwokat w Winnicy na Podolu, w okresie międzywojennym radca Prokuratorii Gene-

* Uchwałą NRA z dnia 20.III.1971 r. zwiększono górną granicę świadczeń do 2400 zł. Zmiana ta nie wpływa na tok rozumowania przyjęty w niniejszym artykule.

** Por. Z. Czaykowska: Bibliografia adwokatury polskiej, Warszawa 1968; R. Łyczewek: Biografie adwokackie w tomach IX—XIII Polskiego Słownika Biograficznego, „Palestra” nr 4/1969.

ralnej i sędzieja Sądu Apelacyjnego (nieco szczegółów dotyczących Klingera zawiera nekrolog w „Głosie Sądownictwa” nr 6/1939);

- 2) Roman Komarnicki (?), adwokat w Budapeszcie, prezes Międzynarodowego Związku Adwokatów w r. 1939 (wzmianki o nim są w „Palestrze”, nr 2/1939);
- 3) Jan Kopczyński (1876—1939), adwokat w Warszawie, w późniejszym okresie prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego, wiceprezes Międzynarodowego Instytutu Nauk Administracyjnych. Dane biograficzne o Kopczyńskim podaje m.in. „Głos Sądownictwa”, nr 3/1939.

Obecnie zakończono już publikowanie tomu XIV i XV Słownika, obejmujących dalszą część litery K. Tom ten zawiera również szereg biografii adwokatów. Na osoby tych adwokatów i ich życiorysy warto zwrócić pokrótce uwagę, zachęcając jednocześnie środowiska adwokackie, w których ci adwokaci działali, do gromadzenia bardziej szczegółowych przyczynków dotyczących ich działalności. Oto lista tych adwokatów:

- KOPFF Wiktor Adam (1805—1889), adwokat w Krakowie, senator Rzeczypospolitej Krakowskiej, prezydent Sądu Wyższego w Krakowie, członek Towarzystwa Naukowego i Akademii Umiejętności w Krakowie.
- KORECKI Leon (1809—1876), adwokat we Lwowie, redaktor „Dziennika Narodowego”, uczestnik spisków niepodległościowych, skazany wraz z całą grupą adwokatów (Smolka, Ziemiałkowski, Hefern, Rayski) na karę śmierci, potem ułaskawiony.
- KORENFELD Mikołaj (1856—1931), adwokat w Warszawie, członek Koła Obrońców Politycznych, prezes Tow. Opieki nad Dziećmi Więźniów, prezes Patronatu nad Więźniami Politycznymi, zajmował się szczególnie zagadnieniem nieletnich przestępców, zmarł na sali rozpraw.
- KORYTKOWSKI Józef (1805—1893), adwokat w Kaliszu, członek Rady Stanu Królestwa Polskiego, zwolennik Wielopolskiego, redaktor „Themis Polskiej”.
- KORZYBSKI Zdzisław (1834—1896), adwokat w Warszawie, wykładał ekonomię i statystykę w Szkole Głównej, podróżnik.
- KOSCH Teodor (1872—1964), adwokat w Krakowie, pracownik NKN w okresie pierwszej wojny światowej, wykładał prawo handlowe i cywilne na Uniw. Jagiel., publicysta.
- KOSIERADZKI Władysław (1905—1944), adwokat w Warszawie, docent Uniw. Warszawskiego i tajnego Uniwersytetu Ziem Zachodnich, rozstrzelany przez Niemców w czasie powstania warszawskiego.
- KOSTECKI Tadeusz (1905—1966), adwokat w Katowicach i Warszawie, powieściopisarz, znany pod pseudonimami: Krystyn T. Wand, W. T. Christine.
- KOSTKIEWICZ Zygmunt (1862—1928), w latach 1894—1900 aplikant adwokacki w Krakowie, członek Zetu i Ligi Narodowej,

- redaktor „Nowej Reformy”, następnie wstąpił do zakonu Marianów.
- KOSZUTSKI Stanisław (1872—1930), adwokat w Warszawie i Mławie, członek PPS, założyciel Koła Młodych Prawników w r. 1900, ogłosił wiele prac, głównie z zakresu ekonomii.
 - KOTAS Jan (1879—1965), adwokat w Poznaniu a następnie notariusz w Cieszynie, wydawca „Nowin Śląskich”, poseł do Sejmu Śląskiego, w okresie drugiej wojny członek Związku Patriotów Polskich.
 - KOTIUŻYŃSKI Zygmunt (1826—1894), adwokat w Kijowie, przemysłowiec, autor „Pamiętników”.
 - KOWALSKI Kazimierz (1902—1942), adwokat w Łodzi, prezes Stronnictwa Narodowego, stracony przez Niemców w czasie publicznej egzekucji w Zgierzu.
 - KOWERSKI Jan Stefan (1855—1935), adwokat na Wileńszczyźnie (?) i w Warszawie, działacz rolniczy, publicysta.
 - KOWNACKI Piotr (1895—1942), adwokat w Wilnie, działacz Stronnictwa Narodowego, więziony w Berezie Kartuskiej, zginął w Oświęcimiu.
 - KOY Mikołaj (1853—1921), adwokat w Krakowie, prezydent Izby Adwokackiej, działacz TSL, Pol. Tow. Tatr. i in.
 - KOZAKIEWICZ Stanisław (1802—1848), adwokat w Wilnie, członek Tow. Filaretów, uczestnik powstania listopadowego, członek Stow. Ludu Polskiego, zmarł na zesłaniu.
 - KOZIAŃSKI Kazimierz (1874—1924), adwokat w Krakowie, właściciel drukarni, wydawca czasopism.
 - KOZŁOWSKI Józef Gabriel (1799—1831), adwokat w Warszawie, przywódca lewicy Tow. Patriotycznego w latach 1830—1831, kapitan Gwardii Narod.
 - KOZŁOWSKI Kajetan (poł. XIX w.), adwokat w Płocku, deputowany na sejm Król. Polskiego, członek masonerii.
 - KOZŁOWSKI Mieczysław (1876—1927), adwokat w Petersburgu, redaktor tajnego „Przeglądu Robotniczego”, członek SDKPiL, bronił Lenina w Sądzie Partyjnym, członek partii bolszewickiej, komisarz ludowy sprawiedliwości na Litwie.
 - KOŹMIAN Kajetan (1771—1856), adwokat w Lublinie, poeta, członek Tow. Przyjaciół Nauk, Wydziału Oświecenia Narodowego, senator Król. Polskiego, autor „Pamiętników”, mason.
 - KRAIŃSKI Wincenty Czesław (1786—1882), adwokat w Warszawie, kapitan Gwardii Narodowej 1831 r., mason, członek władz Tow. Patriot., ksiądz katolicki i lektor języka polskiego we Wrocławiu, autor „Dziejów Narodu Polskiego”.
 - KRAJEWSKI Henryk (1826—1897), adwokat w Warszawie, szef konspiracji narodowej na Warszawę, kilkakrotny zesłaniec na Sybir,

- minister Rządu Narodowego w 1863 r., członek Rady Miejskiej w Warszawie.
- KRAMSZTYK Feliks (1853—1918), adwokat w Warszawie, autor licznych prac z zakresu prawa cywilnego i prawa pracy.
 - KRAUSHAR Aleksander (1842—1931), adwokat w Warszawie, żołnierz powstania styczniowego, autor wielu prac z historii i historii advokatury, członek honorowy Pol. Tow. Hist. oraz Warsz. Tow. Nauk., członek Pol. Akademii Umiejętności.
 - KROGULSKI Roman (1868—1936), adwokat w Rzeszowie, burmistrz Rzeszowa, prezes Związku Sokolego, literat.
 - KROTOWSKI Jakub (1806—1852), adwokat w Poznaniu, członek Rządu Narodowego i dowódca w 1848, oskarżony o zdradę stanu przez Prusy, potem poseł do sejmu pruskiego, skrajnie antyniemiecki.
 - KRZEMIĘŃSKI Jakub (1882—1955), adwokat we Lwowie, ochotnik Legionów Polskich, generał, prezes Najw. Sądu Wojsk., prezes Najw. Izby Kontroli.
 - KRZESIMOWSKI Marian (1878—1921), adwokat w Warszawie, członek Koła Obrońców Polit., czł. Zetu i Ligi Narodowej, publicysta.
 - KRZYWKOWSKI Jan (poł. XVIII w.), adwokat Trybunału Głównego Litewskiego, autor pism politycznych.
 - KRZYWOSZEWSKI Dominik (1787—1851), adwokat w Warszawie, mason, obrońca płk. Krzyżanowskiego w procesie o zdradę stanu, czł. Rady Ogólnej m. Warszawy.
 - KRZYŻANOWSKI Adam (1785—1847), adwokat w Krakowie, prof. Uniw. Jagiel., poseł Izby Reprezentantów, rektor Uniw. Jag., mason.
 - KRZYŻANOWSKI Bronisław (1876—1943), adwokat w Wilnie, obrońca polityczny, założyciel Stow. Szubrawców, wicemarszałek sejmu wileńskiego.

Tyle Polski Słownik Biograficzny. Wydaje się, że można mu przypisać pewne opuszczenia. W granicach tomu XIV i XV nasuwają się jeszcze następujący adwokaci, którzy raczej powinni być umieszczeni w Słowniku:

- 1) Michał K o r o l (1856—1925), adwokat we Lwowie, poseł do Rady Państwa w Wiedniu, działacz polityczny z kręgu konserwatystów. Wspomina o nim w swych pamiętnikach Bobrzyński.
- 2) Michał K o s s o w s k i, adwokat w Irkucku (ok. 1870 r.), wychowanek Uniw. Petersburskiego. Wzmianki o nim zawiera pamiętnik Augusta Iwańskiego.
- 3) Leopold K o ś c i ń s k i (pocz. XX w.), adwokat polski w Detroit (USA), wydawca „Rekordu Codziennego”. Wzmiankę o nim zawiera encyklopedia Trzaski, Everta i Michalskiego.
- 4) Andrzej Alojzy K o ź m i a n (XVIII w.), adwokat w Lublinie, ojciec adwokata Kajetana K. i Józefa K., biskupa kaliskiego.

- 5) Jacek K r a l e w s k i (XVIII w.), patron sądów nadwornych koronnych, nobilitowany w 1768 r., ojciec generała kościuszkowskiego Felicjana K.
- 6) Ludwik K r z y s z k o w s k i (poł. XIX w.), adwokat w Kielcach, ojciec kompozytora Stefana K.
- 7) Michał K r z y ż a n o w s k i (? — 1865), adwokat przy sądzie ziemskim uszyckim, pracownik Min. Spraw Wewnętrznych w Petersburgu, ojciec archeologa Stanisława K.

Odtworzenie polskiej historii narodowej i społecznej, w szczególności XIX wieku, nastęcza na pewno spore jeszcze trudności. Jednym z „tropów” źródłowych przy tych badaniach może być badanie zdarzeń i roli poszczególnych jednostek w niektórych zawodach. Ma to w odniesieniu do tego okresu historii tym większe znaczenie, że brak było skupienia tych wszystkich działań w ręku polskiego aparatu władzy państwowej.

Zawód adwokacki będzie w tej mierze bezwarunkowo jednym z najciekawszych zawodów, jeżeli nie wręcz najciekawszym.

Na podkreślenie zasługuje tu całkowite niemal pominięcie dotychczasowych prób zgromadzenia materiałów co do roli, jaką adwokaci polscy odegrali w okresie zaborczym poza etnicznym polskim terytorium, a nawet poza krajami zaborczymi.

Autor tych uwag będzie zobowiązany za nadsyłanie mu przez czytelników, za pośrednictwem redakcji „Palestry”, wszelkich uwag i przyczynków z tego zakresu.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

Z prac Prezydium NRA

Na posiedzeniu w dniu 18 lutego br. dokonano analizy finansowej zespołów adwokackich za drugie półrocze 1970 r.

Z analizy wynika, że w 460 zespołach adwokackich pracowało 3 714 adwokatów pełnozatrudnionych, czyli o 4 adwokatów mniej w stosunku do analogicznego okresu z roku 1969. Obroty zespołów adwokackich za ten sam okres (licząc adwokatów pełnozatrudnionych) wyniosły 187.082.884 zł, wynagrodzenia brutto — 124.899.926 zł, a wynagrodzenia netto — 106.081.081 zł. Przeciętne koszty w skali krajowej wyniosły 33%. Daje to przeciętną na jednego adwokata: obrót — 8.394 zł, dochód brutto — 5.614 zł i dochód netto — 4.757 zł. W tym samym okresie liczba spraw przyjętych przez jednego adwokata wyniosła 47 plus 5 spraw z urzędu. Liczba spraw z urzędu w stosunku do pierwszego półrocza 1970 r. wzrosła o 0,82% i procentowo wynosi średnio 11,8%.